

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

«Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ»

Ένα γνήσιο Έλληνικό δράμα, το γνησιώτερο ίσως απ' όλα που παιχτήκανε έως τώρα στη νεοελληνική σκηνή, μ'ας έδωσε ο κ. Γρ. Ξενοπούλος. «Η τιμή του αδελφού» είναι δράμα Έλληνικό απ' την κορφή ως τα νύχια. Και ή θέση και ο διάλογος και οι χαρακτήρες και ή τεχντροπία του λόγου, ή θέσ, όλα όλα Έλληνικά. Και το παίξιμό του, Έλληνικό κι αυτό, αφού όλοι οι καλλιτέχνες, από την ασύγκριτη Μαρίνα έως το πιο ασήμαντο πρόσωπο επί της σκηνής ήσαν Έλληνες. Και κάτι σημαίνει αυτό, θαρρώ.

Ο Ξενοπούλος με το δράμα του αυτό ξεδίπλωσε πάνω στη σκηνή ένα κομμάτι από τη ζωή μας. Το κομμάτι αυτό ήμπορεί να είναι ρυπαρό, μα και στη ζωή μας ρυπαρό παρουσιάζεται. Ο χασιμοσότης αδερφός, που για να μην έχη σκοταυρες ήμιστευεται την τιμή του στα χέρια της αδερφής του, το σωστότερο, την ξεχνάει στα χέρια της αδερφής του, για ναν τη θυμηθώ μονοχά όταν ή τιμή αυτή πάψη ναν τον χαρτζιλικώνη, ο τύπος του τίμιου αυτού αδερφού, φοδάμαι πως είναι γνήσιος Έλληνικός τύπος. Τουλάχιστο στην «Τιμή» του Σούδερμαν και άλλα ξένα έργα που έτυχε να διαβάσω ή να ιδώ στο θέατρο, ή τιμή του αδερφού είναι όλωσδιόλου αλλιώτικη. Είναι επί τέλους κάπια τιμή.

Η Έλληνική τιμή του αδερφού, που φιλοτεχνεί τόσα κακουργήματα κι άπασχολεί τους ένόρκους μας κάθε τόσο, είναι άτιμία χωρίς το παραμικρότερο ελαφρυντικό. Ο αδερφός που σκοτώνει για την τιμή του την αδερφή του μοιάζει, κατά την ταπεινή μου γνώμη, μ' εκείνον που σου δίνει κίβδηλα νομίσματα ναν τα κυκλοφορήσης στην αγορά κ' έξαγριώνεται άμα του τα γυρίσης και του είπης πως δέν έχουν πέραση, γιατί όλοι τα νιώσανε πως είναι κίβδηλα. Γέτοια τιμή έχει κ' ένας άεργος, χασιμοσότης, έκφυλος αδερφός και δέν έχει κανένα δικαίωμα ναπαιτήση από την αδερφή του ναν του διαφυλάξη άσπιλη κι άμόλυντη την άνύπαρχτη τιμή του. Καθένας είναι κύριος κι ανεξέλεχτος διαχειριστής του κορμιού του και της τιμής του. Αύτη 'ναι ή τραγική αλήθεια. Είναι ή αδερφή σου άτιμη; Δέν έχεις κανένα δικαίωμα

ναν τη σκοτώσης. Διόχ' τηνε! Το ίδιο και τη γυναίκα σου, το ίδιο και την κόρη σου. Είναι τόσο μεγάλες μεπέλες ή τιμή, ώστε ιδρώνει κανείς να φορτώνεται τη δική του τιμή μοναχά στη ράχη του. Όχι να παίρνη πάνω του και ξένα φορτία.

Αυτές, κι άλλες ακόμα σκέψεις, μου γέννησε το έργο του Ξενοπούλου. Κι όταν ένα έργο σκηνικό σε κάνει ν' άγρυπνάς και να το συλλογίζεσαι ώρες κι ώρες, να θέλης ακόμα και να το ξαναϊδής και δεύτερη και τρίτη φορά, νομίζω πως το έργο αυτό ήμπορείς να το είπης, χωρίς κανένα δισταγμό, ήπιτυχημένο, κρατώντας για τον έαυτό σου μερικές σκηνικές άτέλειες που από κανένα σκεδόν Έλληνικό, και από πολλά ξένα έργα, δέν λείπουν.

Ο ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ